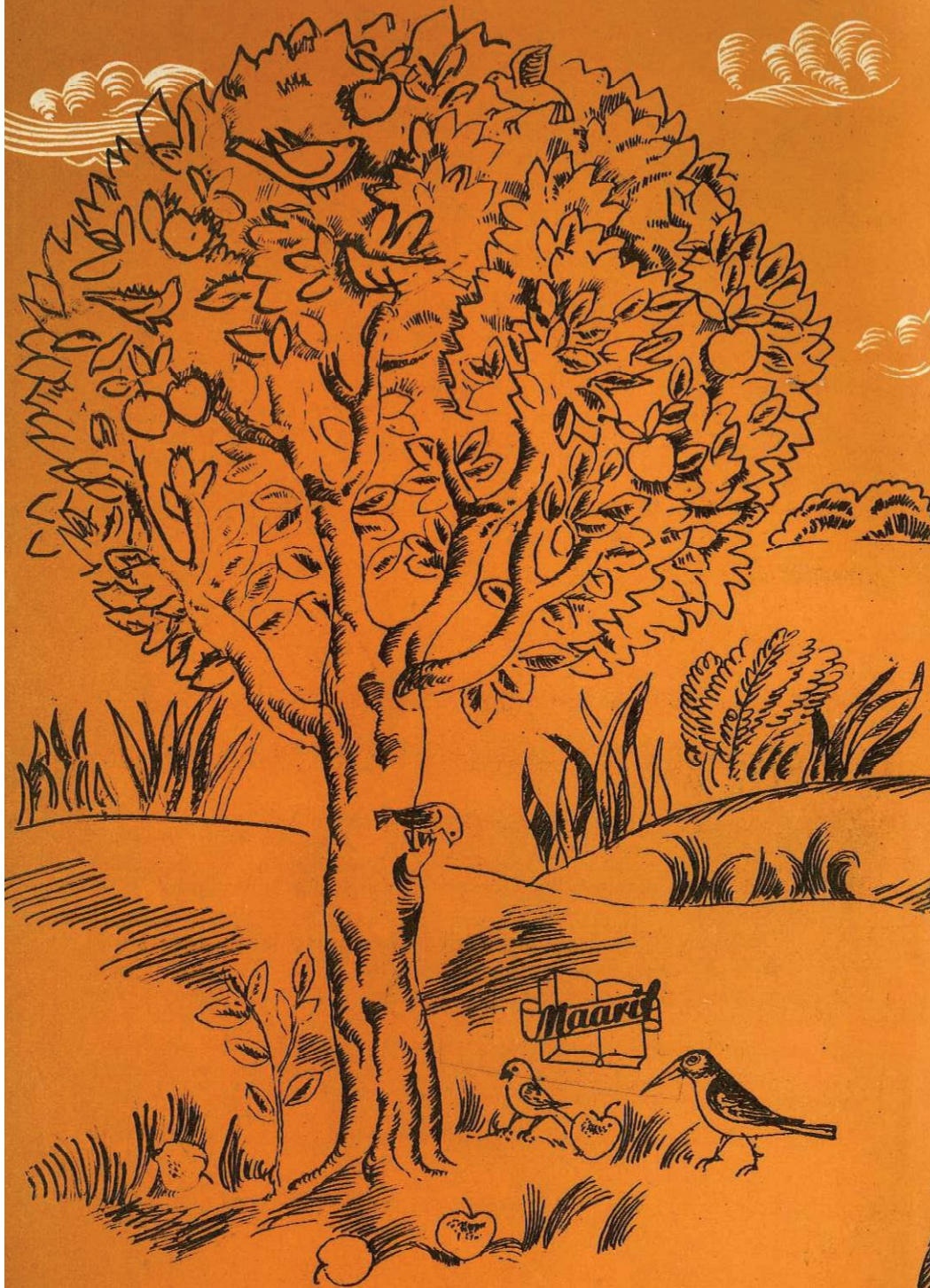

BAYRAMÊ FETÎ

ELÎFBA

Загружено с сайта
<http://kurdistan.com.ua/>

BAYRAMÊ FETÎ

ELÎFBA

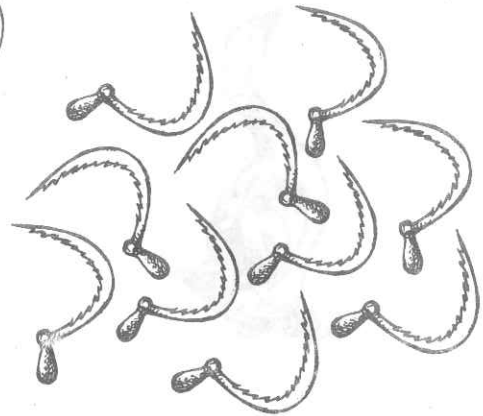
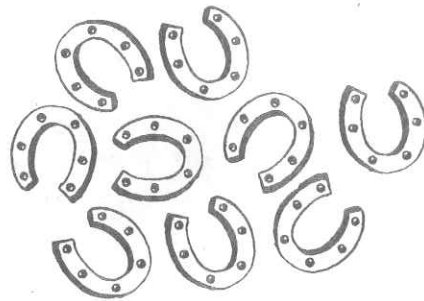
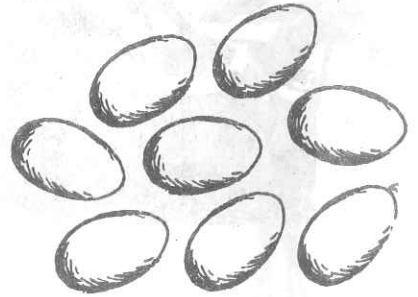
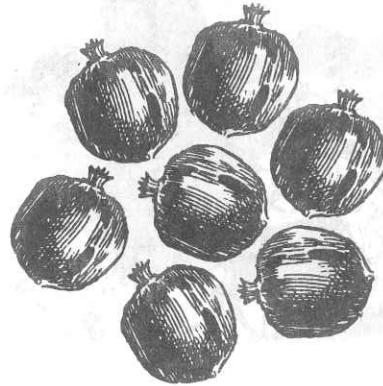
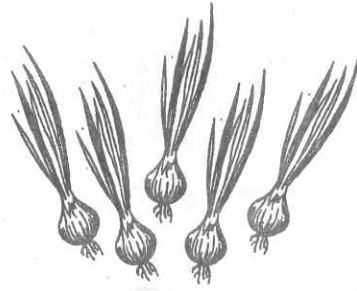
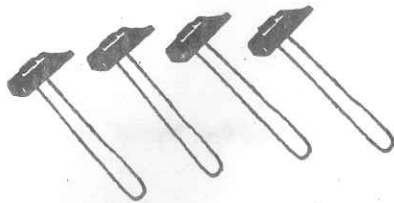
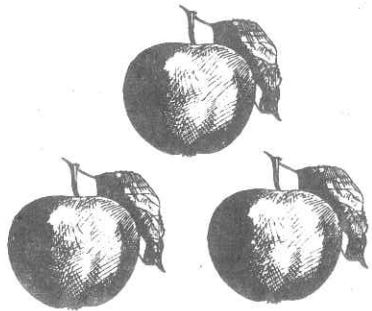
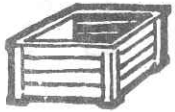
Ji aliyê wezîriya xwendinê ya Rêspûblika Azerbaycanê
hatîye rastandinê

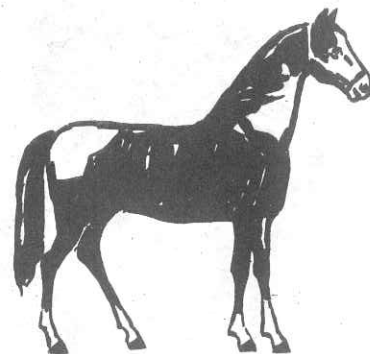
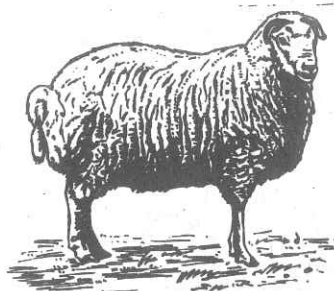
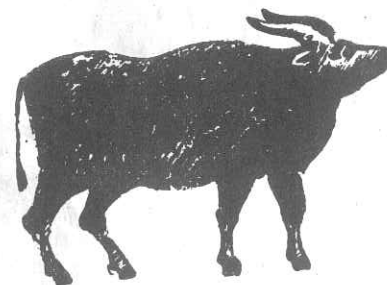
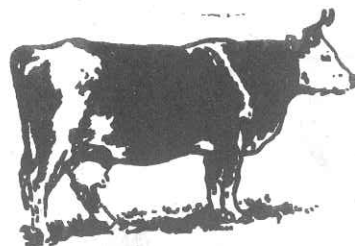
Weşîneka "Maarîf"-ê

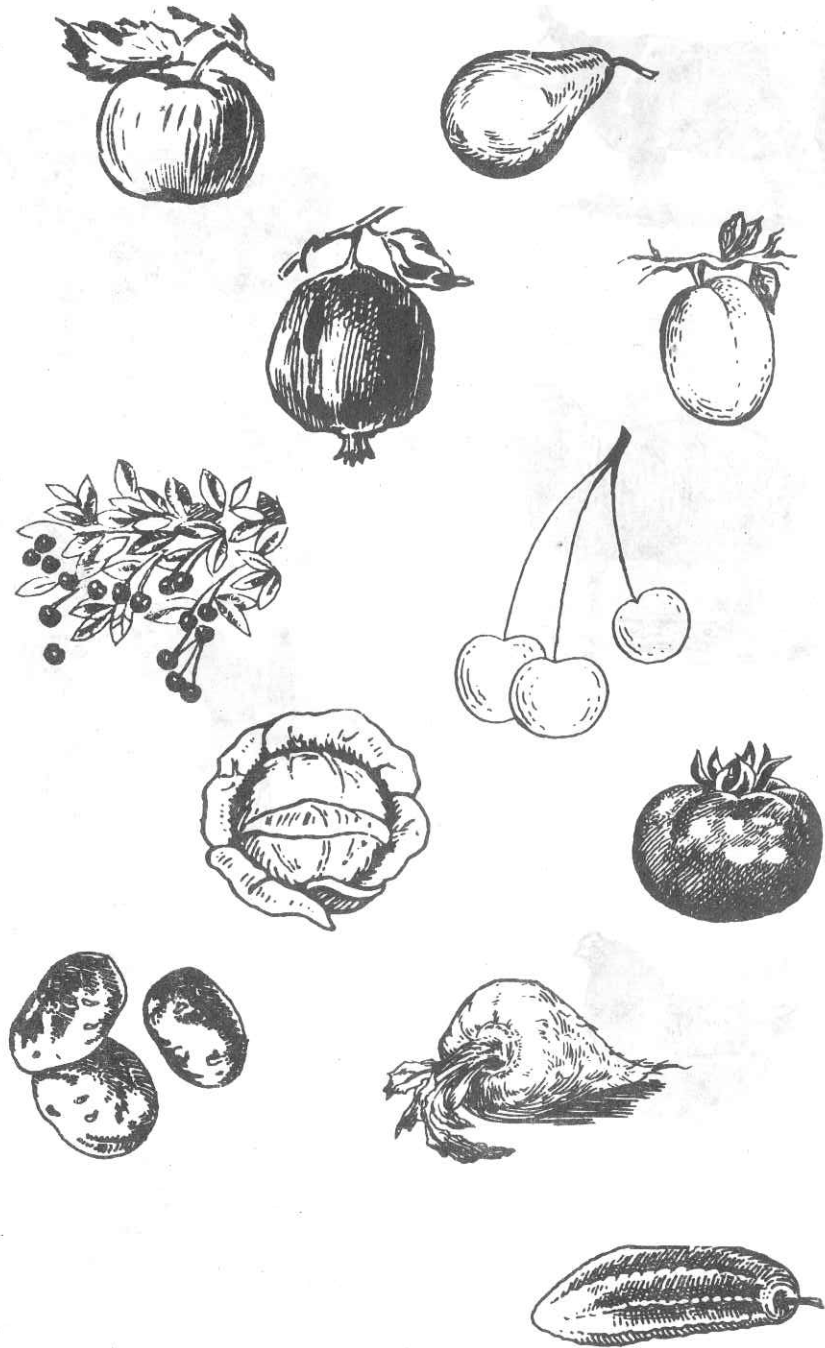
Bakû - 1996

Bi rêdaktorîya
Ahmedê Hepo

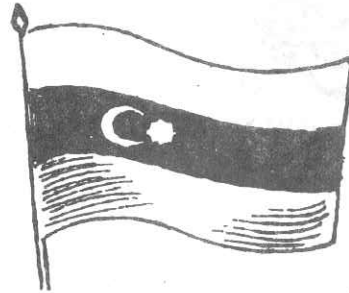

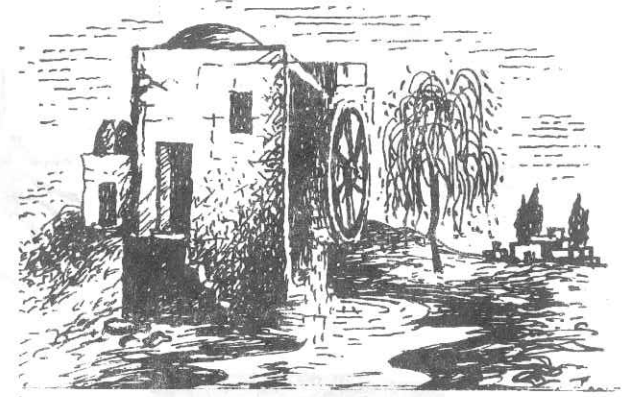

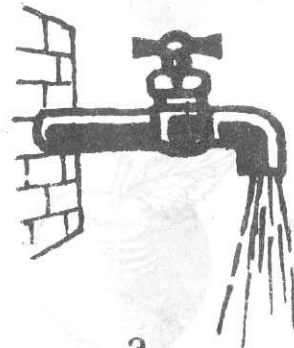
A a

a .

a .

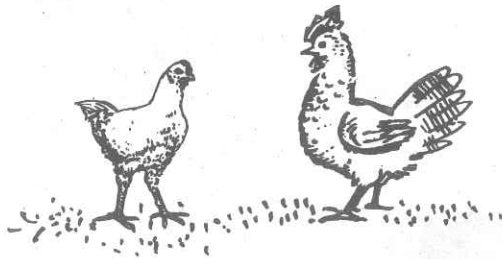

a .

a . . .

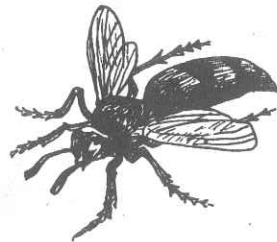
V v

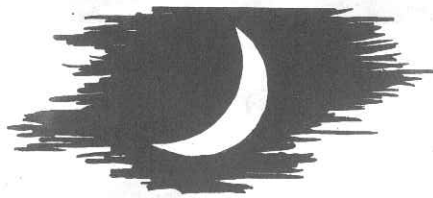
va...

av

ava

v.....

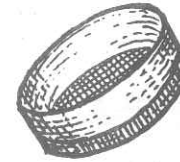

...v

...v

E e

e.e.

ev

eva

Eva ave

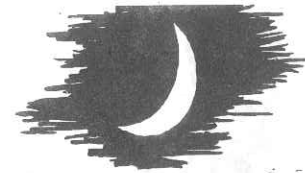

e..

Eva

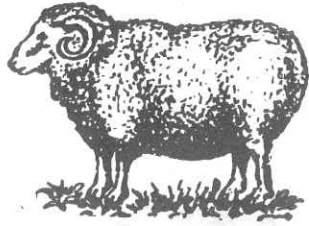
Eva

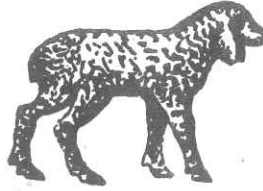
Eva

B b

be . a .

be . .

be .

ba

bav

Bava

Eva bave

Bava bave

Ş ş a v e b

şe

şa aş

şe baş

şeş beş

şev şaş

ş . .

Aşe, aş,

Eva aş.

Baş, baş,

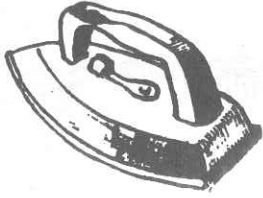
Bava baş.

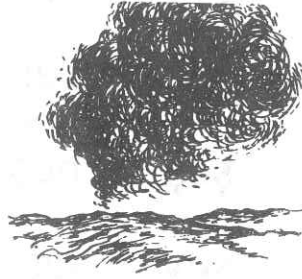
şe .

Û û

a v e b ş

û . .

şû - şe av y aş

şû - şa şeş şûşe

. û

. û .

Şe û şûşe.

Bava û bav.

M m

a v e b ş û

me . e .

ma maş

mù mûm

me ma - şe

em Şe - mam

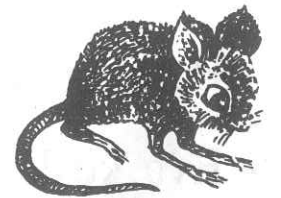
me.

Bava û Şemam

Mûm û mù.

- Şemam, eva mûme?

- Eva mûme.

m . ş .

K k a v e b ŝ û m

ka keŝk

kav meŝk

mak bûk

kûv .

Meŝk û keŝk

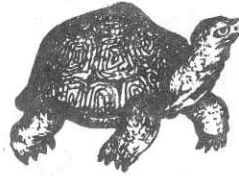
Mak û bûk.

- Ŝemam, eva meŝke?

- Eva meŝke.

- Bava, eva keŝke?

- Eva keŝke.

kû . .

k

Ê ê a v e b ŝ û m k

mê êŝ

bê mêŝ

vê Me - mê

kê Ŝe - mê

ê . e

ê . ek

Memê û Ŝemê

- Memê, eva ave?

- Eva ave.

- Memê, eva mêŝe?

- Eva mêŝe.

ê . e

N n a v e b ş û k ê

na ban aş-van
ne man mê-van
nan van şe-ne
nav şên Ne-nê

nan

Nan û av. Aşvan û mêvan.

Nenê û Şemam.

- Nenê, eva nane?

- Na, Şemam, eva ne nane.

name

ne .

Î î

î . . ekan

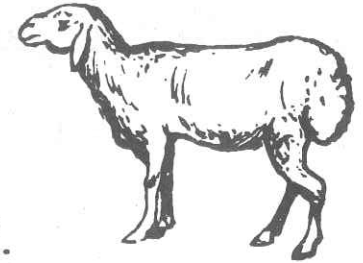
vî şîş ka - nî
bî nîk ba - nî
mî îî E - mîn
bîn şe - mî E - mî - ne

Memê û Emîn

Emîn mî anî.

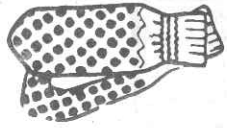
Memê ka anî.

Emîna kevanî av anî.

mî

L l

le . . k

lê al be - lek şî - lan
lêv kal e - lek Şa - mîl le . le .
lan mal ke - la Me - lek

Mala me

Mala me bal mala Şamîle. Lê mala Şamîl
bal aşe.

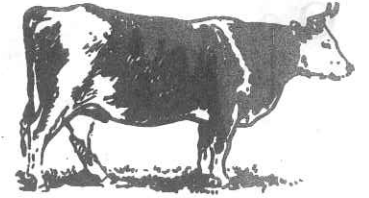
- Lêlê, Melek, Şamîl male?

- Belê, Şamîl male.

lem . e

G g

ga

ga beg ga - van
gav belg ga - mêş
gem bang ge - lî
gel bal - gî gel - lek

g . ve . .

ŞAMÎLÊ GAVAN

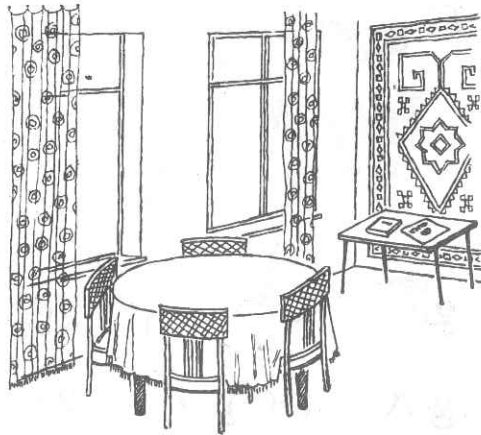
Şamîl gavane.

Gavane ga û gamêşane.

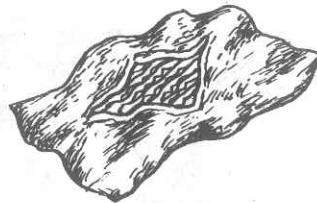
Şamîl gavanekî gellekî başe.

gakûvî

O o

do kon Balo o . e
 lo kok Nevo
 gom şov Nemo
 gol Memo Şemo

Şemo, Memo û Nemo o . . an

Memo go:

- Lolo, Şemo, eva konê Şamîle?

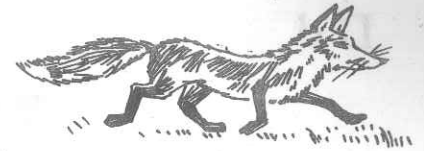
Şemo go:

- Na, lo, eva ne konê Şamîle.

Nemo go:

- Memo, konê Şamîl bal konê Emîne.

R r

ra rev mer rûvî
 rê reş nîv - ro
 rû ger ro - ava
 rûn kêr Re - şo
 sûr mêr Nû - rê
 ber şêr Ka - rê ro

reşêle

Reşo

Reşo gavane. Nîvro Reşo garan anî avê.

Ro ava bû. Reşo garan anî nava malan.

Nûrê go:

- Reşo, karî ka?

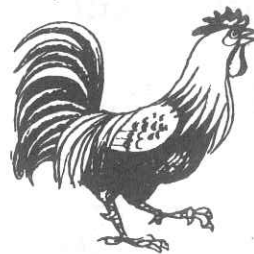
Reşo karî anî mal. Nûrê şa bû.

D d

da dūr nod
 dê dêm der - dor
 do don der - dan
 dû lod Dîl - ber
 dar kod Na - do

dar

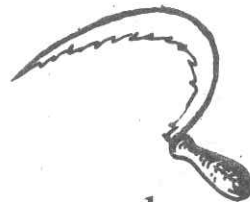

dîk

Nado û Dîlber

Dîka bang dan. Dîlber û Nado rabûn.
 Dîl-berê derdanek av anî, beroşek danî
 danî. Nado ardû anî. Nado go:

- Dîlber, eva danîne?
- Dîlberê go:
- Erê, Nado, danîne.

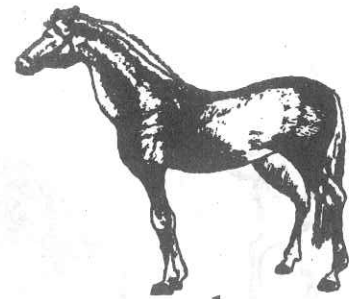

da .

H h

hêk

he . .

ha hûr h̄a - vîn
 hê hêk he - val
 ho neh he - vîr
 hol meh Ah - med
 hîv deh Meh - med

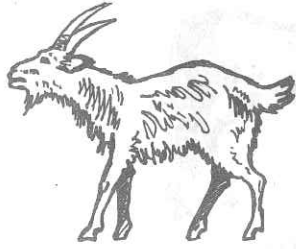
h . nar

Hêlîn û hêk

Ahmed û Mehmed hevalê hev bûn.
 Havîn bû. Her alî heşîn bû. Rêda Ahmed
 go:

- Mehmed, hêdî eva hêlîne.
- Mehmed go:
- Hêlînêda hêk hene?
- Ahmed go:
- Erê, hêlînêda hêk hene.

İ i

bi . in

mişk

. irî

bi mil hirî şivan

di dil liva bira

li şil kavir bivir

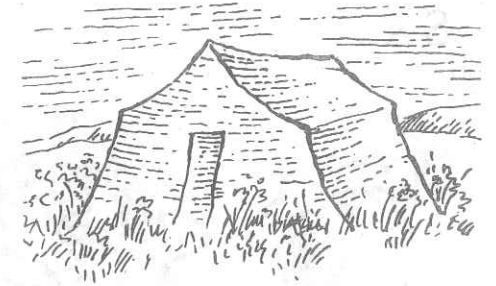
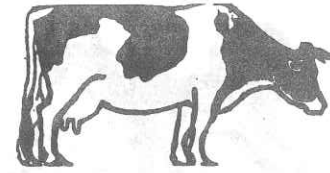
min şiv rind bilbil

bin bir bilind bilûr

Kino bilûrvane

Biro û Kino birane. Biro şivane. Lê
Kino bilûrvane. Kino bilûrê rind lêdide.
Gava Kino bilûrê lêdide dilê meriva şa
dibe.

Ç ç

çêlek

çadir

ça

çar

çok

Laçîn

çê

çam

koç

Çînar

çi

çav

koçer

Çîçek

çil

çem

koçerî

Çîlê

çivîk

çol

çek

nêçîr

Çolo

ÇÎLÊ Û ÇOLO

Çîlê çû çêm. Çolo çû çolê. Çîlê çar der-
dan av anî. Çolo çîçek anî da Çîlê. Çîlê go:

- Çolo, evana çîçekê kêderêne?

Çolo go:

- Evana çîçekê Laçînêne.

S s

sêv

sol

se

se	sar	sûk	Sînê
sê	ser	sibe	Sîsê
sî	sîr	sosin	Sano
so	sal	silmask	Ûso
sor	sed	avsîr	Naso

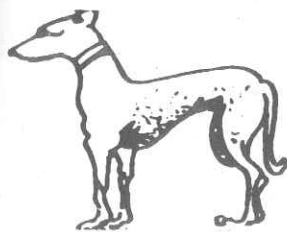
SÎNÊ Û SANO

Sibe bû. Sînê û Sano rabûn. Sînê çû sê elb av anî. Sînê avsîr danî ser êgir. Sano sûsa dor - bere sûrê çinî.

Sînê go:

- Sano, here heve sêv beravke. Sano se-çar sêv anî da Sînê.

T t

ta . î

têr

tivir

ta	tane	tirşo	Temo
te	tarî	destar	Torin
tî	tavî	Terter	Tosin
tav	tevşo	Tîtal	Terê

TÎTAL Û TEMO

Tîtal û Temo birane. Tîtal gavane, lê Temo traktorvane. Taştê şûnda Tîtal tane birne çêre. Lê Temo bi traktorê çû deştê. Ro çû ava, bû tarî. Tîtal hate mal. Bavê Tîtal got:

- Te tane anîn?
 Tîtal bersîv da:
 - Erê, min tane anîn.
 Bave Tîtal got:
 - Lê Temo çima nehat?
 Tîtal got:
 - Temo hê erdê şov dike.

Z z

zebeş

zîn

za zêr zozan

zû zîv kezî

zo ez Nazê

zar bez Zînê

zer Erez Barzanî

zerdele

ZOZAN

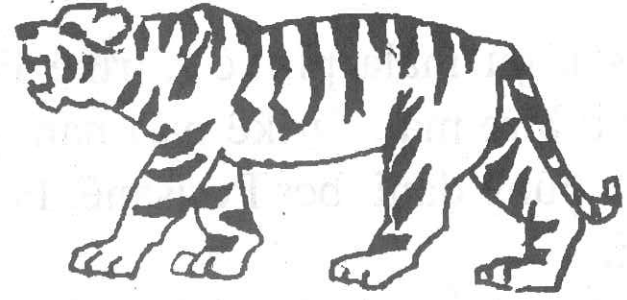
Havîn bû. Gellekî germ bû. Vize-viza vizikan bû. Dê zarara got:

- Zû bikin, hazirbin, emê îro herine zozanê.

Zînê û Nazê şa bûn. Lê Zahar got:

- Ez naçime zozanê, ezê li mal bimînîm.
Zînê û Nazê çûne zozanê, lê Zahar ma.
Çendekî şûnda Zînê û Nazê Zaharra sosinê
zozanê şandin. Zahar zarara zembîlek
zerdelên zer û çend zebeş şandin.

P p

piling

pa	pal	parî	ap
pê	pel	parzûn	hesp
pî	pirr	penêr	zîpik
pîr	pîl	pispor	lepik
par	pez	pêçî	sêpê
por	poz	pirtî	serpê

pîvaz

pişik

PÎRIK Û PERÎŞAN

Perîşan çû mala pîrikê. Pîrikê Perîşan paçkir û bire mal. Pîrikê parî nan, penêr, pîvaz û pûng danî ber Perîşanê. Perîşanê pirs kir:

- Pîrikê, eva penêrê çêlekane?

Pîrikê bersîv da:

- Na, penêrê pêze.

Perîşan panzdeh şeva li mala pîrikê ma.

Y y

1

yek

1 1

yanzdeh

ya	teyr	mey	Leylê
yan	çîya	pey	Seyran
yek	sîyar	çay	Teyran
yektî	peya	hey	Teyar

TEYAR Û TEYRAN

Teyar û Teyran hevalin. Rokê Teyar û Teyran hespan sîyar bûn, berbi çîyan çûn.

Rêda Teyar got:

- Teyran, ev çîye?

Teyran nihêrî û bersîv da:

- Eva teyre, teyrê çîyane.

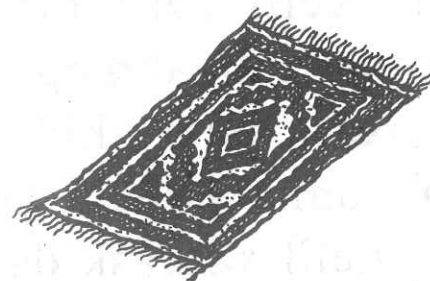
Teyar zû peya bû û berbi teyr revî.

Teyran got:

- Dest nedê, teyr birîndare.

Baskekî teyr şkestibû. Teyran teyr hêdî-
ka hilda û anî mal. Malda Teyran baskê
teyr girêda. Çendekî şûnda Teyran teyr
berbi çîyan berda.

X x

xalîçe

xa	xanî	ax	Xezer
xar	xatî	berx	Xezal
xav	xûşk	çerx	Xelîl
xal	xort	Yêvlax	xaşxaşk
xalî	xebat	mexel	berxvan

xezal

XELÎL Û XEZAL

Xelîl û Xezal xûşk û birane. Xelîl berx-
van, lê Xezal xebatkare. Xûşk û bira sibê

zû rabûn. Xelîl berx birne berpalê.
 Berpal mîna xalîya rengîn bû. Xelîl
 gellek xaşxaşk berav kir. Ro çû ava.
 Xelîl berx anîn. Hinekî şûnda Xezal
 hate mal. Xelîl xaşxaşk da Xezalê.

Ç c

cêr

co	civat	camêr	Celîl
cî	cênûk	cimcime	Cemîle
ceh	cûcîk	Gence	Cemal
cil	conî	Hecer	Celal
cêr	cîran	Azerbaycan	Casim

CEMÎLE Û HECER

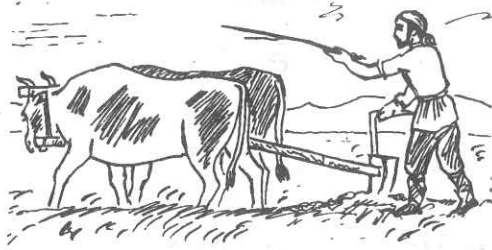
Cemîla Casim û Hecera Celîl cîranin.
 Cemîlê û Hecerê cêr hildan çûne kanîyê.
 Dora kanîyê pincar hêşîn bibû. Cemîlê
 got:

- Ezê pincarê berav bikim.

Lê Hecerê got:

- Ezê cetrîyê berav bikim.

Cemîlê pincar, lê Hecerê cetrî berav
kirin.

c o t

U u

gur

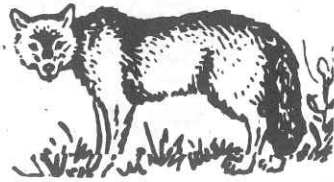
gul

usa	dudu	kundir	Gulê
guh	kurd	kurt	Gulnaz
nuh	kulav	kurebeşk	Gulîzer
gund	gurçik	kurmanc	Gulistan
gurz	xurcik	kuncî	Kurdistan

GUNDÊ ME

Gundê me li berpâlêye. Navê gundê
me Gulistane. Du alîyê gundê me ge-
lîne. Herdu gelîyada leme-lema çe-
mane. Meha gulanê çîya û banîyên
gundê me bi gul-sosinava dixemilin.
Li bintara gund gîha bilind dibe, dide
çokê. Gîhê diçinin, dikine gurz. Der-
dorê gundê me daristane. Li daristanê
darên sêvan, hurmîyan, gûzan pirrin.

W w

wawîk

werdek

we	war	welat	Wezîr
wî	kew	warîs	Werdek
wê	xew	xwerin	Kewê
wêne	dew	xwendin	Cegerxwîn

KEWÊ Û WERDEK

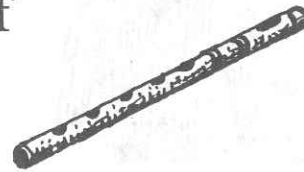
Kewê û Werdek xûşkin. Sibê zû ewana rabûn. Nan xwerin, çay vexwerin û çûne kewşen. Kewê deng bihîst û wêda revî. Li ber kêvir hêlîn hebû. Di hêlî-nêda çend cûcîk hebûn. Kewê gazî Werdekê kir:

- Werdê, hela werê binihêre evana çine? Werdek hat hêlînê nihêrî û got:
- Evana cûcîkê kewane.

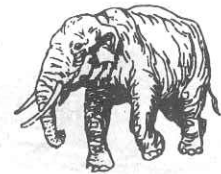
Kewê xwest cûcîkan hilde. Lê Werdekê nehîst u got:

- Meriv destê xwe nade cûcîkan, ew gunene.

F f

fî.

fîl

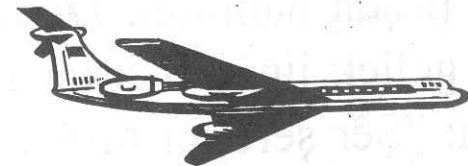
fêz	fêkî	def	Fetî
fîno	kofî	kef	Fatê
fesal	sofî	berf	Ferîde
firo	nefî	ref	Filît

FILÎTÊ FIRINDEVAN

Filîtê Fetî hê zar bûnê mitale dikir: "Gelo, firinde çawa difire?" Mektebêda Filît zû-zû pirs dida dersdar:

- Meriv çawa dikare bibe firindevan?

Niha Filît îdî firindevane. Ewî xwendina bilind kuta kirîye. Firinda Filît nava Bakûyê û Yêvlaxêda difire.

firinde

J j

jûjî

jakêt

jê	jêr	bejn	roj
jî	jîr	kejî	berroj
ji	jor	mêjû	hej
jin	jar	bajar	hejmar
jan	jajerûn	jimar	Hejar

JÎNÊN KURDAN

Jinên kurdan bi nav û dengîn. Rewşa jinên kurdan kofî - kitanin. Dêhre û mêzerên jinên kurdan mîna kulîlkê baharê reng - rengîne. Jinên kurdan him bermalî, him ji şervanin. Rojên şêr jinên kurdan ji mêran paşda namînin. Dîroka gelê meda navên gellek jinên mêrxas hene. Lema jî dibêjin: "Şêr şêre, çi jine, çi mêre".

Q q

quling

qaz

qaf	beq	qelî	Feqî
qat	baq	qirş	Qero
qet	fîq	qijik	Qaso
qest	silq	qîçik	Qazê
qenc	soqaq	qiravî	Qerqaş

QAZÊ Û QASO

Qazê û Qaso xûşk û birane. Sibê zû Qazê got:

- Qaso can, here hinek qirş beravke.

Qaso rabû qet hilda û çû daristanê. Qaso piştî qirş û baqe kulîlkên qîçik berav kir. Ji dora golê qamûşek çinî. Qaso hate mal û kulîlk dane Qazê. Qazê got:

- Zehf razîme, Qaso can. Lê ev qamûşa bona çîye?

Qaso bersîv da:

- Ezê ji qamûş xwera fîqê çekim.

EL Î F B A

A a	<i>A a</i>	Î î	<i>Î î</i>	S s	<i>S s</i>
B b	<i>B b</i>	J j	<i>J j</i>	Ş ş	<i>Ş ş</i>
C c	<i>C c</i>	K k	<i>K k</i>	T t	<i>T t</i>
Ç ç	<i>Ç ç</i>	L l	<i>L l</i>	U u	<i>U u</i>
D d	<i>D d</i>	M m	<i>M m</i>	Û û	<i>Û û</i>
E e	<i>E e</i>	N n	<i>N n</i>	V v	<i>V v</i>
Ê ê	<i>Ê ê</i>	O o	<i>O o</i>	W w	<i>W w</i>
F f	<i>F f</i>	P p	<i>P p</i>	X x	<i>X x</i>
G g	<i>G g</i>	Q q	<i>Q q</i>	Y y	<i>Y y</i>
H h	<i>H h</i>	R r	<i>R r</i>	Z z	<i>Z z</i>
Î î	<i>Î î</i>				

EM KÎNE?

Em kurdin. Dîroka kurdan çar hezar salan zêdetire. Li dinyayê 25 mîlyona zêdetir kurd dijîn. Welate kurdan Kurdistanê. Çar dewlata Kurdistan di nava xweda par - parî kirine. Lema jî kurd li Kurdistanê bindest û kolene. Kurd li Kurdistanê nikarin bi zimanê dê bixwînin.

Gellek serkarên kurdan avîtime zîndanên. Lê kuştin û zêrandin kurdan natirsîne. Kurd şerkarîya xwe pêşda dibin. Wextê bê kurdê bibine xwedanê welatê xwe.

EM KURDÎN

Em kurdin,
Eslê şêranin,
Yek hêjayî
Sed mêranin!
Em kurdin,
Kurdên mêrxasin,
Welatê xwe
Yek dixwezin!
Em kurdin,
Kurdê nav û deng,
Bona welat
Tim dikin ceng!

Bayramê Fefî

ZIMANÊ KURDÎ

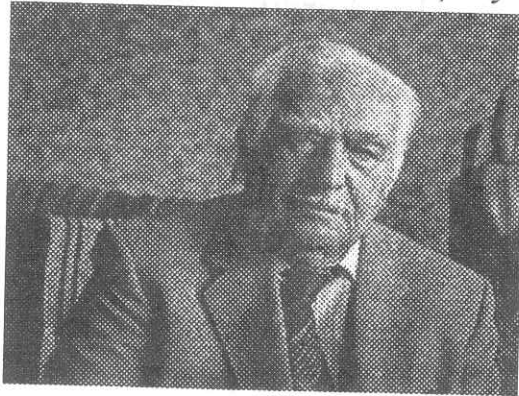
Bi xemil, rewşe,
Şîrîn û xweşe,
Zimanê kurdî.

Bi nexş, awaze,
Letîf û naze,
Zimanê kurdî.

Beyta Feqîye,
Sewta Xaniye,
Zimanê kurdî.

Şûrê şêrane,
Nûra erşane,
Zimanê kurdî.

Şikoyê Hesên

KURDISTANIM KA

Bax û bostanim ka,
Ax, gulistanim ka.
Dijmin tev girtin ax,
Ax, Kurdistanim ka.

Em anîn cihan wê,
Em kirin însan wê,
Lê me zû ew berda,
Ax, Kurdistanim ka.

Geşt û seyranim çûn,
Heyran xanim çûn,
Çavê li qurbet ma,
Ax, Kurdistanim ka.

Cegerxwîn

Min ceger tev bû xwîn,
Bê xwendin û zanîn,
Bê tac û bê kesra,
Ax, Kurdistanim ka.

Cegerxwîn

TEYRÊ WELATHÎZ

Rojekê nêçîrvanek diçe neçîrê. Dinihêre li kêleka kevîrekî teyrek ketîye û nikare bifire. Nêçîrvan teyr hildide, dinihêre baskê wî şkestîye. Ew teyr tîne mal, baskê wî girêdide, jêra qefesekê çêdike.

Nêçîrvan bona xwerinê çiqas tiştên rind hene dide ber teyr. Lê teyr dîsa razî namîne dibeje: "Ax, welat, wax, welat".

Nêçîrvan teyr dibe li cîyê, ku hildabû berdide. Teyr berbi çîya difire û dibêje: "Oxweş, welat, oxweş, welat".

Welat şîrîne ji hemûya

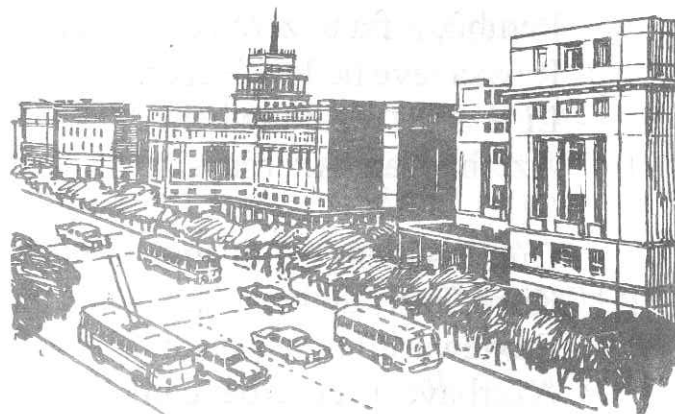

A Z E R B A Y C A N

Êl dizane tu ya minî,
Cî - warê min, dunya minî,
Welatê min, dîya minî,
Tuyî minra him ruh, him can
Azerbaycan, Azerbaycan!

Tu minra dê, ez tera zar,
Ewlad bê dê nave tu car,
Kuda herim nakim sitar,
Dîsa minra hewar tuyî,
Roj û rozgar, cî - war tuyî!

Semed Vîrxûn

B A K Û

Navê rêspûblîka me Azerbaycane. Bakû serbajarê Azerbaycanêye. Ev bajarê bedew û mezin li rex bera Xezerêye. Fabrîk û karxanê Azerbaycanêye here mezin li bajarê Bakûyêne.

Navê Bakûyê çawa bajarê niftê li dunyayê eyane. Li Bakûyê gellek mekteb, înstîtût, têatr, mûzêy hene.

Bakûyêda azerbaycanî, rûs, kurd, tatar, lezgî, taliş, tat û wekîlên gellek milletên mayîn dijîn. Ev miletana mîna neferên malekê dijîn û tevayî kar dikin.

A Z E R B A Y C A N Ê R A

Li dilê min tu qudefî,
Nûr - şemala dinê ketî,
Tu gulustan, tu cinetî,
Azerbaycan, Azerbaycan!

Pembû, nifta te zêrê zer,
Rewşa teye bedew Xezer,
Li te zevî, rez bûne behr,
Azerbaycan, Azerbaycan!

Dunya - alem tev dizane,
Kurd, azerî du birane,
Bextewarin, bi te şane,
Azerbaycan, Azerbaycan!

Egî tê Qadrî

Q E R E B A X

Azerbaycanêda gellek cî - warên bedew hene. Yek ji wana Qerebaxê. Qerebaxêda bax û baxçe zehfin. Lema jî wêra dibêjin Qerebax, yanî "gellek bax".

Bax û baxçê Qerebaxê reng-rengîne. Meha gulanê deşt û zozan, bax û baxçê Qerebaxê mîna xalî-xalîça dixemilin.

Dîrokêda gellek caran neyaran çav kutane Qerebaxê. Lê her car xwestina wana di cavên wanda maye. Bona azakirina Qerebaxê êpêce xortên kurdan jî şehîd bûne. Navên wan xortan di dilên meda timê dijîn û wê heta-hetê bijîn.

ŞALEKÊDA ÇEND MEH HENE?

Roj û şev pey hev tîn û diçin. Her rojêke derbazbûyî emrê me 24 seheta zêde dike. Lê emrê mirova rojava na, salava tê jimarê. Lema jî dibêjin: "Tu çend salîyî?"

Salekêda 12 meh hene. Navên wan evin: çileyê paşîn (yanvar), sibat (fêvral), adar (mart), nîsan (aprêl), gulan (may), hezîran (îyûn), tîrmeh (îyûl), tebax (avgûst), îlon (sentyabr), çirîya pêşîn (oktyabr), çirîya paşîn (noyabr), çileyê pêşîn (dêkabr).

TÊDERXÎSTÎNOK

Sêsid şêst pênc reşêle,
Dozdeh ga, du çêlek,
Nîvî reşin, nîvî belek.
Ew çiye?

ROZGARÊ NSALÊ

Çar rozgarên salê hene: bahar, havîn, payîz, zivistan. Her rozgarek sê mehin. Adar, nîsan, gulan mehên baharêne. Hezîran, tîrmeh û tebax mehên havînêne. Mehên payîzê evin: îlon, çirîya pêşîn, çirîya paşîn. Zivistan jî sê meha dikişîne: çileyê pêşîn, çileyê paşîn û sibat.

Baharê her alî hêşîn dibe. Bax û baxçe bi kulîlkên spî, gevez, qîçik û sûtva dixemilin. Roj hêdî-hêdî direj dibin.

Havînê kulîlkên bax û baxçan dibine rez. Hewa gellekî germ dibe. Payîzê roj hêdî-hêdî kin dibin. Zû-zû baran dibare, ba tê, belgên dâran diweşin.

Zivistanê dibe ba û bager, deşt û zozan bin berfêda dimînin.

Sal mîna bawîşka tîn u diçin

QULÎNG

We li hewa girtîye rêze,
Per vedidin jor û fêze,
Li esmana tev digerin,
Ser çîyara weldigerin

Hûn xerîbin û dilxedar,
Xweşe bona we her bahar.
Hîvîya wene gul-gulîstan
Deşt û zozan, mêrg û çîman.

Hîvîya wene gul û rihan,
Werên li wan bibine mêvan.
Ez dibêjim bi ruh û can,
Pirskin halê Feqîyê Teyran.

Feqîyê Teyran

KURÊ BÊ XÎRET

Mêrekî kal hebû. Îdî kar pê nedibû. Rojekê kurê wî kalî jê bêzar bû. Kur bavê xwe kire sebetekê û bir danî serê çîyakî, ku gur bixwun. Wextê kur ew danî erdê û zivirî here mal kalê got:

- Lawo, te ez anîme vira, ew şuxulê teye, lê sebeta xwe hilde bive mal, wê rojekê lazimî tebe.

Kur pirsî:

- Bavo, sebetê bona çi lazimî minbe?

Kalê got:

- Tu kal bunê kurê teyê jî te pê bîne vê derê.

Kur poşman bû û bavê xwe hilda anî mal.

Kur hene - gula bavê xwe,

Kur jî hene - kula bavê xwe.

NEWROZ

Newroz sersala meye,
Edet û ola meye.
Biçûk û mezinê me
Dibêjin îdî deme.
Diçine sersala hev,
Diçine li maîla hev.
Sersala kurdan pîroz,
Ewe cejna me Newroz.

Qadirî Can

PADŞAHÊ ZULMKAR Û KALİK

Padşahekî zulmkar hebû. Wî padşahî xwîna gellek merivan rêtibû. Vizekan zû-zû wîra vir-viz dikirin û digotin: "Filankes pey te xeber dide". Padşah wî lezî ew meriv dida kuştinê.

Rojekê kalekî pey padşah gazinî û got: "Padşah gellekî zulmkare". Vizekan hê gilî û gazinê kalê padşah- ra negotibûn. Kalê xwe rabû çû hizûra padşah.

Padşah kalêra got:

- Te çima pey minra gazin kirine?

Kalê bersîva padşah da:

- Min pey te her çi gotîye, ya rast gotîye. Çima ne raste, wekî tu zulmê didî gel?

Padşah ji gilîyên kalêyî rast şaşîya xwe fehm kir û got:

- Kalê xelatkin, bila here mala xwe.

Nizamî Gencevî

Rastan zewal, xaran kemal tune.

ŞÊR Û MIŞK

Lana şêr û qulka mişk rex hev bûn. Şêr usa qure-qure diçû-dihat, qe binê pîyê xwe nedinihêrî. Rojekê wextê şêr hat derbazbe here, mişk kete nava lepê wî. Şêr xwest mişk bihincirîne, mişk got:

- Min azake, ezê rojekê kêrî te bêm.

Vê demê bû pirqe-pirqa şêr kenîya. Usa kenîya, wekî çok lê sist bûn, mişk ji nava lepê wî derket revî.

Çendekî şûnda nêzîkî qulka mişk zarîna şêr hat. Mişk bi tirs serê xwe derxist û nihêrî. Nihêrî, mîna nexweşê heft sala zare-zara şêre. Mişk nêzîk çû, dît ku şêr ketîye dava nêçîrvan. Mişk pirsî:

- Şêro, birako, çi bûye?

- Ez ketime davê, - şêr bi posîde-posîde bersîv da.

- Qe belengaz nebe, - mişk got, - eze te xilazkim.

Mişk kindirê davê bi diranê xweva qut-qutî kir. Şêr dava pîyê xwe kevirekî xist, dav hûr-hûrî bû. Şêr aza bû.

Wê şûnda herro şêr hatinê jî, çûnê jî serê xwe mişkra berjêr dikir.

Yek-yeke, dudu-komeke.

ÇIMA BİNDESTİN?

Mad, kardox kurdin,
Mêrxas û merdin...

Quretî berdîn,
Çima bindestin?

Derdê me giran,
Welat bû talan.
Serbestî - derman...
Çima bindestin?

Xebathiz, karkar,
Şorişvan, şerkar,
Gellkin serkar,
Çima bindestin?

Hevra şer kirin,
Nan, av jehr kirin,
Em hev nagirin -
Lema bindestin!

Adîlê Cemal

ÇÎYAYÊ SÊ SALE

Carekê du heval rêda diçin. Ji wan hevala yek li wan deran nas bûye, lê yê dinê na. Ewana rêva çîyakî mezin dibînin. Ew merivê nenas pirs dike:

- Navê vî çîyayî çiye?

Hevalê wî dibêje:

- Navê vî çîyayî Sêsaleye.

Hevalê nenas ecêbmayî dimîne u dibêje:

- Pah! Xwedê emir nedê, wekî bibe çar sale wê çiqasî bilindbe?"

Merivê nezan - mîna korane

KEÇ - BÛKÊN KURDAN

Pişt bi kemerin,
Sol bi qonderin,
Guh bi guharin,
Keç - bûkên kurdan.

Tûncik temorî,
Qirik bi morî,
Kenê şekirî,
Keç - bûkên kurdan.

Zend bi bazinin,
Gulin, sosinin,
Xecê û Zînin,
Keç - bûkên kurdan.

Kofî bi zêrin,
Kortik mexmerin,
Ser mil bi cêrin,
Keç - bûkên kurdan.

Qadrê Mofî

CÎRANTÎ

Maleke dewletî hebûye. Rojekê xweyê malê jina xwera dibêje:

- Van cîrana ebûra me birine. Çîyê wan kême, tèn ji me dixwezin. Werê em ji vira barkin, herin cîkî dûr, bila kesek li dora me tunebe.

Jina wî dibêje:

- Tu rast dibêjî. Ez qaîlim, rabe em barkin.

Ewana bardikin û diçin...

Rojeke payîzê mêrik gênim dadigre, wekî here êş. Ew gazî jinê dike:

- Ca bjûnê bîne, devê çewala bidrûm.

Jina wî malê digere - nagere bjûnê nabîne û tê mêrê xwera dibêje:

- Bjûna me unda bûye.

- Unda bûye, here ji mala cîranekî bîne.

- Ka cîranê me, mêrik?

Wê şûnda ewana mala xwe bar dikin û tene cîyê xweyî berê.

Cîranê nêzik ji birayê dûr çêtire

ÇIVÎK Î TORA NÊÇÎRVAN

Nêçîrvan li dora golê bona çivîkan dafikek danîbû. Bi toreke zehf mezin gellek çivîk girtibûn. Lê ew çivîkana ewqas pirr bûn ku, wan tor jî bi xwera kaşkirin û firîyan. Nêçîrvan jî li pey wan revîya û xwest, ku wan

bigire. Ew di rêda rastî cotkarekî hat. Cotkar jê pirsî:
- Tu kuda dibezî? Qe tu bawer dikî, ku tê bikaribî wan bigrî?

Nêçîrvan bersîv da:

- Eger di hundurê wê torêda tenê çivîkek hebûya, min nikaribû ew bigirta. Lê ezê niha wan bigirin.

Rastî jî wek gotina nêçîrvan bû. Dema bû êvar, her yek ji wan çivîkên di torêda, xwest ku vegere hêlîna xwe. Her yekî tor berbi alîyê xwe kişand. Gişk westîyan û bi torêva li erdê ketin û usa man. Nêçîrvan jî hat û yek bi yek ew girtin.

Lêv Tolstoy

XORT Î KALÊ

Carekê xortek gayê wî barkirî pêşiyê rêda diçû. Kalek rast hat, xort pirsî:

-Apo tu nizanî ezê zû bighîjime malê?

. Kalê got:

-Kurê min, wekî tu hêdî-hêdî bajoy tê zû bighîjî malê, wekî tu zû-zû bajoy tê dereng herî malê.

Xort guh neda gilîyên kalê, gayê xwe ajot jê derbaz bû, lezand zû bighîje mal. Rêva ga teqîya. Kalê gihîştê, dît gayê xort teqîyaye. Xort got:

-Kalê, lema te digot zû-zû bajoy tê dereng bighîjî malê? Dunya bi sebrê avaye.

DİLÊ BAVÊ

Rojeke zivistanê xortek derketibû derva, berfa ber dêrî paqîş.dikir. Bavê wî çiqasî gotê "sare, werê hundur", kur gura bavê nekir. Lema jî bavê xort çû neviyê xwe pêçekêda anî, danî ser berfê. Xort ev yek dît, bi lez çû kurê xwe hilda û got:

-Bavo, tu çi dikî? Ne ewê bicemide.

Xort kurê xwe hilda u bire mal. Bavê xort got:

- Lawo, dinihêrî, ew kurê teye, dilê te lê dişewite. Ne tu jî kurê minî. Dilê min ji bona te dişewite.

Bav - pišta kurane

MÎR Û NÊÇÎRVAN

Rojekê mîrê Botan bi cend sîyarava der-ketibû gerê. Ewana nêzikî çiyakî bilind bûn. Mîr nihêrî, ku xortek li ber kevirekî mezin rûniştîye. Mîr jî xort pirsî:

- Xortê delal, tu li ber vî kevirî çi dikî?

- Ez nêçîrvanim.

-Lê tifinga te kanê?

- Kewê min heye.

- Çawa, tuyê bi kewê kewan bigrî?

- Min dav li dora wî çêkirîye. Kewê min wê bike qive-qiv, kewê bên û bikevine davê, ezê wan bigrim.

Mîr şûrê xwe derxist û kew kerî-kerî kir û gote hevalên xwe:

- Ew kesê, ku heval û hogirên xwe bi destê xwe dike dava dijmin ez hiz nakim. Heqê wî kesî tenê koştine.

Kî gorê hevalara vedide - xwe dikevê

Apoyev Bayram Fəti oğlu

ƏLİFBA

(kürd dilində)

Redaktoru H. Ə. Rüstəmov

Rəssamları A. A. Ələkbərov, S. A. Şatıkov

Bədii redaktoru A. M. Hüseynova

Texniki redaktoru T. Ə. Rzalı

Korrektorları Z. M. Ələsgərova, T. Fəti

Yığılmağa verilmiş 9.07.96. Çapa imzalanmış 13.08.1996. Kağız formatı 60x90^{1/16}. Ədəbi qarnitur. Ofset çapı. Fiziki və şərti ç. v. 4,0. Şərti rəng-ottisk 4,19. Uçot nəşr. verəqi 4,7. Tirajı 2000. Sifariş N 295. Pulsuz.

Azərbaycan Respublikası Mətbuat və İnformasiya Nazirliyinin "Maarif" nəşriyyatı, Bakı-370111, Ə. Tağızadə küçəsi, N 4.

Azərbaycan Respublikası Mətbuat və İnformasiya Nazirliyinin "Qızıl Şərq" icarə mətbəəsi. Bakı, H. Aslanov küçəsi, N 80.